

Rise of Shmuel

Mefarshim Supplement

Authors

	Rashi , [R. Shlomo Yitzchaki, born in Troyes, Northern France, 1040- 1105]
	Ramban [R. Moshe b. Nachman, b. Gerona, Spain, d. Israel, 1194-1270]
	Radak , [R. David Kimchi, Narbonne, Provence, 1160–1235]
	Ralbag [R. Levi ben Gershom, France 1288–1344]
	Abarbanel [R. Don Yitzchak b. R. Yehuda Abrabanel, born in Lisbon, died in in Venice, 1437- 1508]
	Malbim , [R. Meir Leibush ben Yechiel Michel Wisser, Kiev, Ukraine, 1809-1879]

Unit 2.1: Sons of Eli

Mefarshim Supplement to Text

What exactly was their sin here?

1. Rashi, I Shmuel 2:13

(יג) ומשפט הכהנים - הם קבעו להם חק זה ולהם לא היה לנחל **כי אם חזה ושוק של שלמים:**

2. Radak, I Shmuel 2:14

(יד) כל אשר יעלה המזלג - בבת אחת וזה היה חק עולה וגזל ששמו הכהנים על ישראל והמזלג ידוע והוא כלי ברזל יש לו שנים שמעלים בו בשר מן הקדירה:

והכה - במזלג שבידו היה מכה בבשר שבכיוור וכל הבשר שהיה מעלה במזלג היה לוקח לו ולא היה מתרצה בחלק הכהונה הכתוב בתורה:

3. Radak, I Shmuel 2: 15

(טו) גם בטרם - היו לוקחים את הבשר ואוכלים קודם הקטרת האימורים וזה רעה רבה כי לא נתן להם האל אלא שיזכו משלחנו אחר שיזרקו הדם ויקטירו החלבים, ובדרש אמר להם הקדוש ברוך הוא מפני מה אתם אוכלים שירי מנחה ומניחים את הקומץ לזבובים מפני מה אתם אוכלים את הבשר ומניחין את החלבים שטוחין בחמה מה ישר' אומרים להם יבא הכהן ויזרוק את הדם ויקטיר את החלב ואח"כ יקח לו הבשר מה הכהן אומר לו הדם אני זורק והחלב אני מקטיר תנה בשר לצלות לכהן:

4. Malbim, I Shmuel 2: 15

ר"ל הגם שהיה בזה רק חטאת שוגג (שזה ההבדל בין חטא ובין עון), כי באמת היה מותר להם לקחת הבשר לצלותו לפני הקטרת החלבים, שאין איסור רק באכילה, והחטא היה רק בהלקיחה כי אין להם זכות רק אחר מתנת האשים וקודם להקטרה אין להם שום זכות, כמ"ש (ויקרא ו, י) חלקם נתתי להם מאשי ודרשו חז"ל בתו"כ אין להם אלא לאחר מתנת האשים.

5. Radak, I Shmuel 2:18

(יח) / משרת את פני ה' - למה כתב זה והלא אמר למעלה משרת את ה' אלא לפי שספר בגמרא /בגנות/ עלי ספר בשבח שמואל שלא למד ממעשיהם להתעסק באכילה ובשתייה ובתענוג העולם אלא משרת את פני ה'

Is this literal? Were they really sleeping with the women?

6. Rashi, I Shmuel 2:22

(כב) אשר ישכבן - כמשמעו ורבותינו אמרו מתוך ששהו את קניהן והם היו ממתנות עד שתראן קניהן קריבין מעלה עליהם כאלו שכבום:

7. Ralbag, I Shmuel 2:22

וראו שתדע שאין הכונה בזה הענין המשגל שאם היה הענין כן היה ראוי שיגנה הנביא שבא לעלי בני עלי על זה החטא העצום ולא מצאנו שגנה אותם רק על החטא שזכר תחלה

Why did the women gather at the Mishkan?

8. Radak, I Shmuel 2:18

(יח) / משרת את פני ה' - למה כתב זה והלא אמר למעלה משרת את ה' אלא לפי שספר בגמרא /בגנות/ עלי ספר בשבח שמואל שלא למד ממעשיהם להתעסק באכילה ובשתייה ובתענוג העולם אלא משרת את פני ה'

What is Eli's Argument?

9. Ralbag, I Shmuel 2:25

(כה) אם יחטא איש לאיש ופללו אלקים - ר"ל ישפטהו הדיין ובזה הדרך יתקן את אשר עותו כי הדיין אינו לובש קנאה על זה החטא כי לא לו חטא ויראה זכותו לפי מה שאפשר, ואולם אם לה' יחטא איש הנה אין בזה תקון כי אין שם שופט על זה זולת הש"י והוא יענשהו כי לו חטא וילביש קנאה

Why didn't they listen to Eli?

10. Radak, I Shmuel 2

כי חפץ ה' להמיתם - על דרך השמן לב העם הזה ואמר עד אשר אם שאו ערים וכן ויחזק ה' את לב פרעה וכן כי הקשה ה' אלקיך את רוחו ואמץ את לבבו והטעם כי כשיגדיל האדם לחטוא ימנע האל ממנו דרכי התשובה כדי שיקבל עונשו והנשארים יראו וייראו אבל הרשע שלא הרבה לחטוא יפתחו לו דרכי התשובה אם רוצה לשוב ועליו נאמר כי לא אחפוץ במות המת השיבו וחיו ואפילו ירבה הרשע לחטוא אם שב אל ה' בכל לבבו ומראה לבני אדם גם כן תשובתו שלימה ואוחזי הדרך הטובה בכל נפשו ובכל מאודו באמת תקובל תשובתו שלימה ויהיה לו סיוע אלקי בתשובה אבל בוחן לבבות יודע האמת וראה בבני עלי כי לא היה לבבם שלם ואפילו ישמעו לקול אביהם ויסורו מדרכם הרעה ידע כי לא יעשו זה בכל לבם לפיכך חפץ שלא ישמעו לקול אביהם ויענשו וימותו ברשעם כדי שיאמרו בני אדם רשעים היו אלה וראויים היו לעונש הזה ויצדיקו עליהם את הדין, ורבותינו הקשו אלה הפסוקים ואמרו כתיב כי חפץ ה' להמיתם וכתוב כי לא אחפוץ במו' המת ותירצו כאן קודם גזר דין כאן לאחר גזר דין:

11. Ralbag, I Shmuel 2

או יהיה הרצון בזה כי היה לבני עלי חטא אחר היה ראוי שימית הש"י עליו אף על פי שישבו מזה החטא שהוכיחם עליו עלי וזה כי הם לא ידעו את ה' הפך מה שכוון בענין העבודה והנה אף על פי שישבו מזה החטא שהוכיחם עליו עלי היה המות ראוי להם כי הם לא הרגישו בענין הקרבנות מה שבהם לעבודת הש"י ולא חשבו בהם תכלית אחר זולת השמנת גופם וכבר דקדקה התורה שתהיה הכונה בהם לה' ולזה הרחיקה שתויי יין מן ההקרבה שאי אפשר שתהיה כוונתם שלימה כ"ש שאשר לא ידעו את ה' ירוחקו מן ההקרבה ולזה היה רצון השם יתברך שימותו בני עלי כדי שידקדקו הבאים אחריהם בכונת הקרבנות וידעו שאין הכוונה בהם השמנת גופם כמו שחשבו אלו:

Unit 2.2: The Ish Elokim

Mefarshim Supplement to Text

Mefarshim Supplement to Text

1. Rashi, I Shmuel 2:27
ויבא איש אלקים - זה אלקנה:
2. Malbim, I Shmuel 2:27
כי א"א שישולח פנחס לזה בהיותו נוגע בדבר, שנבא שתסב הכהונה מבית איתמר אל בית אלעזר:
3. Rashi, I Shmuel 2:27
הנגלה נגליתי אל בית אביך - מכאן שנתנבא אהרן במצרים, ומה היא הנבואה הוא שנאמר (יחזקאל כ)
ואומר אליהם איש שקוצי עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו:
4. Yechezkel 20:7
ואמר אלהם איש שקוצי עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו אני יקוק
אלקים:
5. Rashi, I Shmuel 2:32
ולא יהיה זקן בביתך - מדה כנגד מדה אתם אכלתם קדשים לפני זמנך בטרם יקטירון את החלב אף אתם
תמותון בלא זמן:
6. Radak I Shmuel 2:32
בכל אשר ייטיב - וכל הטוב אשר ייטיב ה' את ישראל כשיבנה בית המקדש זרעך יהיה נקלה שם שיהיה
גדול עליהם והם טפלים לאחרים וי"ת ותהא מסתכל בעקתא דתיתי על אנש ביתך בחובין דחבתון בבית
מקדשי ובתר כן אייתי טבתא על ישראל:
7. Radak I Shmuel 2:35
והקימותי לי כהן נאמן - אמרו כי זה היה צדוק כי לא חלה על זרע עלי הקללה עד שנעשה צדוק כהן גדול
וזה היה כשהיה בורח דוד מפני אבשלום שנסתלק אביתר והיה צדוק כהן גדול שנאמר ויעל אביתר ואחר כן
אמר ויאמר המלך לצדוק השב את ארון האלקים העיר ואותו היום נתמנה כהן גדול אבל לא היה כהן גדול
עד שנמשח שלמה והוא גם כן נמשח לכהן גדול וקודם היום הזה לא היה מסולק זרע עלי מכהונה גדולה
שהרי היה אחיה בן אחיטוב נושא אפוד במלחמת שאול ואחימלך היה כהן גדול בנוב ואביתר בנו היה כהן
גדול עד שהוקם צדוק:
8. Ralbag I Shmuel 2:35
יבא להשתחות לו לאגורת כסף וככר לחם - ר"ל שיבקש לו ששימהו במשמרות כהונה בעבור דבר מועט
שיגיע לו מהתועלת בשביל הכהונה ההיא והיא מעה כסף וככר לחם ויספיק לו לראותו שיחברו לאחת
ממשמרות כהונה כדי שיגיע לו ממנה מעט לחם לאכול וזהו העונש הראוי לבית עלי תחת לקחם אשר לא
להם להשמין את עצמם ויסיר השם יתברך מהם מה שראוי להיות להם בדרך שלא ישאר להם כי אם מעט
יוכלו לחיות ממנו בדוחק:

Iyunt 1: The Role of the Priests

Question of Victims

What they did:

1. I Shmuel 2:12-15

א ב,יב ובני עלי, בני בליעל: לא ידעו, את-ה'. **א ב,יג** ומשפט הכהנים, את-העם--כל-איש זבח זבח, ובא נער הכהן כבשל הבשר, והמזלג שלש השנים, בידו. **א ב,יד** והכה בכיור או בדוד, או בקלחת או בפרור--כל אשר יעלה המזלג, יקח הכהן בו; ככה יעשו לכל-ישראל, הבאים שם בשלה. **א ב,טו** גם, בטרים יקטרו את-החלב, ובא נער הכהן ואמר לאיש הזבח, תנה בשר לצלות לכהן; ולא-יקח ממך בשר מבשל, כי אם-חי.

2. I Shmuel 2:22

א ב,כב ועלי, זקן מאד; ושמע, את כל-אשר יעשו בניו לכל-ישראל, ואת אשר-ישכבון את-הנשים, הצבאות פתח אהל מועד.

What Eli accused them of doing:

3. I Shmuel 2:25

א ב,כה אם-יחטא איש לאיש, ופללו אלקים, ואם לה' יחטא-איש, מי יתפלל-לו

What the prophet seems concerned with

4. I Shmuel 2:29

א ב,כט למה תבעטו, בזבחי ובמנחתי, אשר צויתי, מעון; ותכבד את-בניך, ממני, להבריאתכם מראשית כל-מנחת ישראל, לעמי.

5. Malbim, I Shmuel 2:29

ומפרש להבריאתכם (פי' להשמין ולהבריא ולחזק את גופכם) מראשית כל מנחת ישראל לעמי, שאתם לוקחים בהמזלג חלק ראשי מזבחי ישראל, מן החלק השייך לעמי, ר"ל מחלק הבעלים, שזה לא יחדתו לאשים רק שייך לבעלים, ואיך תזכו בו אתם אחר שכהנים רק משולחן גבוה זכו, ואיך תגדילו כבודכם על כבוד ה' כאילו מגיע לכם חלק מיוחד מלבד אשי ה':

History of the Role

Egypt

6. I Shmuel 2:27

א ב,כו ויבא איש-אלקים, אל-עלי; ויאמר אליו, כה אמר ה', הנגלה נגליתי אל-בית אביר, בהיותם במצרים לבית פרעה. **א ב,כח** ובחר אתו מכל-שבטי ישראל לי, לכהן, לעלות על-מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד, לפני; ואתנה לבית אביר, את-כל-אשי בני ישראל.

Shmos Rabba 5:16 – Levi was not working in Egypt.

Ramban – Their elders were given the scope to study.

This actually came from an earlier law instituted by Yosef himself:

7. Bereishis 47:26

מז,כו וישם אתה יוסף לחק עד-היום הזה על-אדמת מצרים, לפרעה--לחמש: רק אדמת הכהנים, לבדם--לא היתה, לפרעה.

8. Bereishis 47:22

מז,כב רק אדמת הכהנים, לא קנה: כי חק לכהנים מאת פרעה, ואכלו את-חמם אשר נתן להם פרעה--על-כן, לא מכרו את-אדמתם.

9. Malbim, I Shmuel 2:27

הנגלה. אומר בתמיהה, וכי נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים, או וכי נגליתי בעבור בית פרעה, ר"ל כי גם במצרים היו נמצאים כהנים שהם כהני פרעה, והם לא היו לא כהני ישראל ולא כהני ה', כוונתי כי הכהנים בני אהרן הם שלוחי דין ושלוחי דרחמנא, שהם שלוחי ישראל להיות אמצעים בינם לבין אלקיהם לעבוד עבודתם, והם שלוחי דרחמנא להיות משרתיו עושי רצונו (וע"כ נסתפקו חז"ל בנדרים (לה ב) איזה הוא העקר משניהם עיין שם), אבל הכהנים במצרים לא היו לא כהני עם ה' ולא כהני ה', רק כהני פרעה, ממונים מאתו, וקבלו את חקם מאת פרעה כמ"ש (בראשית מז, כב) כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה. אבל אני עת נגליתי לבית אביך להקריבו אל הכהונה לא היה זה במצרים להיות כהן לעם מצרים, רק בצאתם משם להיות כהן לעם ישראל, ולא לבעבור בית פרעה רק להיות כהן לאל עליון:

10. Ramban, Bamidbar 3:14

Desert

11. Shmos 2:11

ביא ויהי בימים ההם, ויגדל משה ויצא אל-אחיו, וירא, בסבלתם; וירא איש מצרי, מכה איש-עברי מאחיו.

12. Shmos 32:9-14

לבט ויאמר ה', אל-משה: ראיתי את-העם הזה, והנה עם-קשה-לערף הוא. **לבי** ועתה הניחה לי, ויחר-אפי בהם ואכלם; ואעשה אותך, לגוי גדול. **לביא** ויחל משה, את-פני ה' אלקיו; ויאמר, למה ה' יחרה אפך בעמך, אשר הוצאת מארץ מצרים, בכח גדול וביד חזקה. **לביב** למה יאמרו מצרים לאמר, ברעה הוציאתם להרג אתם בהרים, ולכלתם, מעל פני האדמה; שוב מחרון אפך, והנחם על-הרעה לעמך. **לביג** זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר נשבעת להם בך, ותדבר אלהם, ארבה את-זרעכם ככוכבי השמים; וכל-הארץ הזאת אשר אמרת, אתן לזרעכם, ונחלו, לעלם. **לביד** וינחם, ה', על-הרעה, אשר דבר לעשות לעמו.

13. Shmos 32:26-30

לבכו ויעמד משה, בשער המחנה, ויאמר, מי לה' אלי; ויאספו אליו, כל-בני לוי. **לבכז** ויאמר להם, כה-אמר ה' אלקי ישראל, שימו איש-חרבו, על-ירכו; עברו ושובו משער לשער, במחנה, והרגו איש-את-אחיו ואיש את-רעהו, ואיש את-קרבו. **לבכח** ויעשו בני-לוי, כדבר משה; ויפל מן-העם ביום ההוא, כשלושת אלפי איש. **לבכט** ויאמר משה, מלאו ידכם היום לה', כי איש בבנו, ובאחיו-ולתת עליכם היום, ברכה. **לבבל** ויהי, ממחרת, ויאמר משה אל-העם, אתם חטאתם חטאה גדלה; ועתה אעלה אל-ה', אולי אכפרה בעד חטאתכם.

14. Bamidbar 8:14-19

חיד והבדלת, את-הלויים, מתוך בני ישראל; והיו לי, הלויים. **חטו** ואחר-כן יבאו הלויים, לעבד את-אהל מועד; וטהרת אתם, והנפת אתם תנופה. **חטז** כי נתנים נתנים המה לי, מתוך בני ישראל: תחת פטרת כל-רחם בכור כל, מבני ישראל--לקחתי אתם, לי. **חיז** כי לי כל-בכור בבני ישראל, באדם ובבהמה: ביום, הכתי כל-בכור בארץ מצרים, הקדשתי אתם, לי. **חיא** ואקח, את-הלויים, תחת כל-בכור, בבני ישראל. **חיאט** ואתנה את-הלויים נתנים לאהרן ולבניו, מתוך בני ישראל, לעבד את-עבדת בני-ישראל באהל מועד, ולכפר על-בני ישראל; ולא יהיה בבני ישראל, נגף, בגשת בני-ישראל, אל-הקדש.

Change of Power

15. Bamidbar 25:13

כהיג והיתה לו ולזרעו אחריו, ברית כהנת עולם--תחת, אשר קנא לאלקיו, ויכפר, על-בני ישראל.

Rashi, I Shmuel 2:30

אמור אמרתי ביתך ובית אביך וגו' מתחלה נתתי כהונה גדולה לאלעזר הכהן שנאמר והפשט את אהרן את בגדיו וגומר (במדבר כ') ובימי פלגש שפקרו ישראל ברוב המצות ומי גרם להם פנחס וכיוצא בו שהיה להם לסבב מעיר אל עיר ולהוכיחם נטלתי הכהונה גדול' מהם ונתתיה לך שמבני איתמר אתה ואמרתי יתהלכו לפני עד עולם שכשפוסקין לו גדולה לאדם פוסקין לו ולדורותיו עד עולם:

כי מכבדי אכבד - את בני פנחס שכבד אותי בשטים (במדבר כ"ה) וכן היתה בימי שלמה כשנבנה בית המקדש ויגרש שלמה את אביתר כהן לה' כדבר ה' אשר דבר אל בית עלי (מלכים א ב) ונעשה צדוק כ"ג תחתיו שהיה מבני פנחס שכן נתייחסו בדברי הימים:

Unit 2.3: Shmuel Becomes a Prophet

Mefarshim Supplement to Text

Why are we told about Eli's eyesight here?

1. Radak, I Shmuel 3:1

לא יוכל לראות - תוספת ביאור ופי' לא יוכל לראות היטב אבל רואה היה שהרי אמר החלו ולא אמר כהו וכן הוא אומר ביעקב אבינו לא יוכל לראות ואח"כ אמר וירא ישראל את בני יוסף וטעם הספור הזה במקום הזה אם ענינו על דרך פשוטו לא מצאתי לו טעם נכון ואם הוא דרך משל ור"ל עיני הלב כלומר רוח הקדש וטעמו שהיתה רוח הקדש הולכת ופוסקת ממנו שלא היתה רגילה אצלו כבתחלה מפני מעשה בניו לפיכך באה הנבואה הזאת אל שמואל ולא באה אליו, ובדרש אומר כהות ממש ואמר כל המעמיד בן רשע עיניו כהות מנא לן מיצחק וכן עלי ולדעת הדרש היה הספור הזה הנה לפי שעתיד לזכור הנבואה שבאה לשמואל על עון בניו:

What is the Ner Elokim?

2. Radak, I Shmuel 3:3

וגר אלקים טרם יכבה - אם על נרות המנורה אמר היה זה קודם עלות השחר כי הנרות היו דולקים מערב עד בוקר אף על פי שפעמים היו כבות מקצתן בליל" ושמן היו נותנים בהן במדה שהיו דולקים מערב עד בקר וברוב פעמים היו דולקים עד הבקר וגר מערבי בכל זמן היו מוצאים אותו דולק ואמר כי באה נבואה זאת לשמואל קודם שכבו הנרות בעוד לילה כמו זמן קריאת הגבר שהרי אומר אחר כן וישכב שמואל עד הבקר **ובדרש אמר** כי על נר הנבואה אמר ואמרו זרח השמש ובא השמש עד שלא ישקיע הקדוש ברוך הוא שמשו של צדיק אחד הוא מזריח שמשו של צדיק אחר עד שלא ישקיע שמשו של משה מזריח שמשו של יהושע עד שלא תשקע שמשו של עלי הזריח שמשו של שמואל וזה שאמר וגר אלקים טרם יכבה:

How did Shmuel hear but Eli did not?

3. Rashi, I Shmuel 3:4

ויקרא ה' - וקול יצא מהיכל ה' מצית קדשי הקדשים שקרא שמואל, סוף המקרא העליון מחובר לראש המקרא התחתון זהו שאמר הכתוב ירעם אל בקולו נפלאות (איוב לו) עלי היה כהן ושומר מצפנים ושמואל היה לוי ושוכב מבחוץ וקפץ הקול דרך עלי לשמואל במסכת תמיד:

4. Vayikra 1:1

ויקרא אל משה וידבר יקוק אליו מאהל מועד לאמר:

5. Rashi, ad loc.

מאהל מועד - מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל. יכול מפני שהקול נמוך, תלמוד לומר את הקול (שם), מהו הקול, הוא הקול המפורש צתהלים (כט ד - ה) קול ה' צבא קול ה' צהדר, קול ה' שובר ארזים, אם כן למה נאמר מאהל מועד, מלמד שהיה הקול נפסק. כיוצא בו (יחזקאל י ה) וקול כנפי הכרוזים נשמע עד החצר החיצונה, יכול (מפני) שהקול נמוך, תלמוד לומר (שם) כקול אל שדי בדברו, אם כן למה נאמר עד החצר החיצונה, שכיון שמגיע שם היה נפסק:

Why is Shmuel's first reaction to run to Eli?

6. Radak, I Shmuel 3:8

(ח) ויבן עלי - כי בשתי הפעמים חשב עלי כי נדמה לו לשמואל כי אדם קורא אותו ומתוך שנתו היה נדמה לו זה ולא היה קורא לו אדם אבל כאשר ראה כי שלש פעמים זו אחר זו שמע הקול אחרי שניעור משנתו ידע כי לא היה טועה שמואל ובאמת היה שומע הקול ולא

היה קול אדם כי לא היה שם אדם אחר שהיה קורא אותו לפיכך הבין עלי כי קול מלאך ה' היה והחכם ראב"ע פי' כי לפי ששמואל לבדו היה שומע הקול ועלי לא היה שומע אותו ידע עלי והבין כי קול הנבואה היה שהקב"ה משמיע אותו למי שירצה וכן וישמע את הקול מדבר אליו וכן ארז"ל מדבר אליו קול לו קול אליו משה שומע ואין ישראל שומעין:

Why is it that H' so to speak needs the affirmation of the listener to begin talking?

7. Malbim, I Shmuel 3:8

וכבר באר מהרי"א כי לכן באתהו הנבואה ע"ז האופן, כדי שיטעה וירוץ אל עלי וירגיש עלי בדבר ויכריחוהו בבקר להגיד לו המראה, כי זולת זה היה שמואל מעלים הדבר ממנו, כמ"ש (פסוק ט) ושמואל ירא מהגיד את המראה אל עלי.

Did Shmuel listen to Eli?

8. Rashi, I Shmuel 3:10

ויאמר שמואל דבר - ולא הזכיר שם מקום כמו שצוהו עלי אמר שמא קול אחר הוא:

Why did H' reach out to Shmuel to tell him this?

9. Malbim, I Shmuel 3:2

ויהי ביום ההוא. שבו ביום בא איש אלקים אל עלי, ורצה ה' לתכופ החזון הזה אל החזון הראשון להורות כי נכון הדבר מעם אלקים, כי כל גזרה והודעה שמימיית הנשנית מורה שהיא חרוצה ונחוצה ושישקוד ה' על דברו לעשותו, כמ"ש (בראשית מב, לא) ועל השנות החלום פעמים וכו'.

What was Eli saying when trying to convince Shmuel to tell him?

Rashi, I Shmuel 3:17

(יז) כה יעשה לך - כאותה קללה עצמה שלא יהיה לך בנים הגונים וכן עלתה בו ואף על פי שהגיד לו:

Isn't it completely unfair to judge all the future descendents of Eli when they haven't been given a chance?

Radak, I Shmuel 3:13

בעון אשר ידע - בעון סמוך למלת אשר כאילו אמר בעון הדבר אשר ידע ובעונו ילקה זרעו עד עולם שכתוב ומשלם עון אבות אל חיק בניהם אחריהם ואף על פי שהיו בבנים זכאים האל יתברך שמו קורא הדורות מראש ויודע מה שעתיד להיות ידע כי לא יהיה בבניו עד עולם שיהיה זכאי כל כך שלא יזכר לו עון אבותיו זה:

What does it mean that prophecy continued?

Malbim, I Shmuel 3:21

ויספ. שהיה שפע נבואתו רבה כ"כ עד שמרוב השפע שעברה עליו נאצלה גם על בני הנביאים הקטנים ממנו, כמ"ש (במדבר יא, יז) ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם, רק שהיתה נבואתם קטנה ממנו במדרגה, שאצלם היה רק מראה כברק המתראה וחוזר ומתעלם כמ"ש ויסף ה' להראה בשלה, משא"כ על שמואל נגלה בגילוי גמור ובדבר ה' השולח.

Unit 2.4: Capture of the Ark

1. **Rashi**, I Shmuel 4:1

ויהי דבר שמואל לכל ישראל – נהיה הדבר שנאמר לשמואל וצא לכל ישראל והאיך היה הפורענות ויאלל ישראל לקראת פלשתים למלחמה:

2. **Ralbag**, I Shmuel 4:9

פן תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם - זה מורה כי לא היו פלשתים מושלים בישראל ולא ישראל בפלשתים ואפשר שמזמן קרוב יצאו בני ישראל מעבודתם או אפשר שיאריך זמן עבודתם את הפלשתים עד מות עלי ויהיו אם כן שנות שמשון נכללות בשנות עלי ונמנו לשניהם כי רוב ישיבת שמשון היה בישיבת שדה פלשתים וכשלא היה שמשון שר היה שופט אותם עלי:

3. **Yehoshua 7:2-6**

ב ויאמר ה', אל-יהושע, ראה נתתי בידך, את-יריחו ואת-מלכה--גבורי, הקהל. **ג** וספתם את-העיר, כל אנשי המלחמה--הקוי את-העיר, פעם אחת; כה תעשה, ששת ימים. **ד** ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות היוכלים לפני הארון, וביום השביעי, תסבו את-העיר שבע פעמים; והכהנים, יתקעו בשופרות. **ה** והיה במשך בקרן היובל, בשמעכם (כשמעכם) את-קול השופר, יריעו כל-העם, תרועה גדולה; ונפלה חומת העיר, ותחתיקה, ועלו העם, איש נגדו. **ו** ויקרא יהושע בן-נון, אל-הכהנים, ויאמר אליהם, שאו את-ארון הברית; ושבעה כהנים, ישאו שבעה שופרות יובלים, לפני, ארון ה'.

4. **Malbim**, I Shmuel 4:9

ולדעתי כולם מבוארים בכתובים. א] בהיות ישראל אז רעים וחטאים עובדי ע"ז ופסל מיכה היה ביניהם, כמ"ש (שופטים יח, לא) שהתמיד כל ימי היות בית האלקים בשילה, ולקמן (ז, ג) אמר להם שמואל הסירו את אלקי הנכר. ובכ"ז חשבו את עצמם לצדיקים עד ששאלו למה נגפנו ה', וזה העלה חמת ה' בם, כמ"ש (ירמיה ב, לה) הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי.

5. **Shmos 32: 19**

ויותר מזה, הלוחות - "מכתב אלקים" - גם המה אינם קדושים בעצם רק בשבילכם, וכאשר זנתה כלה בתוך חופתה המה נחשבים לנבלי חרש ואין בהם קדושה מצד עצמם, רק בשבילכם שאתם שומרים אותם. סוף דבר: אין שום ענין קדוש בעולם מיוחד לו העבודה והכניעה, ורק השי"ת שמו הוא קדוש במציאותו המחוייבת, ולו נאווה תהילה ועבודה. וכל הקדושות המה מצד ציווי שצוה הבורא לבנות משכן לעשות בו זבחים וקרבתות לשם יתברך בלבד.

6. **Malbim**, I Shmuel 4:5

ויהי. כאשר בא הארון אל המחנה הריעו תרועת נצחון, באשר חשבו כי כמו שנצח את האויבים בעת נכנסו לארץ וצרו על יריחו כן ינצח גם עתה. וגם בזה חטאו, כמו שהעיר הר"א כי במלחמת יריחו צוה ה' בל יריעו ובל ישמיעו את קולם עד עת נפילת החומה שהוא עת הנצחון, אבל קודם לכן לא יריעו רק ישאו עיניהם אל ה' לבקש תשועתו מני צר, והם לא כן עשו:

7. **Malbim**, I Shmuel 4:8

בלשון רבים, מבואר כי חשבו שאלקי יעקב אינו הסבה הראשונה (שידוע שהאומות הקדמונים כולם החליטו שמן הנמנע בכלל שהסבה הראשונה יהיה לו איזה קשר עם שוכני בתי חומר), רק חשבו שהוא קיבוץ כחות נשגבים רבים, עצומים יותר מכח אלקיהם אשר הם עובדים אותם. והיו חושבים כי לפעמים יתעצמו אדירי עמים, או אנשים רפאים להלחם עם בני אלים ולנצחם, כידוע בשירי היונים והבליהם, ולכן אמרו התחזקו והיו

לאנשים פלשתים, כאומר אל תהיו בהמות אשר לא יתגברו על בני אלים לעולם, רק היו אנשים שהם בכח
אנשותם יתגברו לפעמים על האלים וכחות הנשגבות

8. **Malbim**, I Shmuel 4:21

ותקרא לנער אי כבוד. ר"ל איה הכבוד, אין כבוד ישראל עוד. ובארה דבריה כי גלה כבוד מישראל אל
הלקח וכו', כוונתה כי יש שני תורות, תורה שבכתב ומשכנה בארון, ותורה שבע"פ ומשכנה בלבבות חכמי
ישראל אשר קבלו ממשה רועה נאמן, ואם יעדר אחד מהם ישלימהו השני, ר"ל אם היה נלקח הארון לבד
ועלי ובניו היו בחיים, היה אפשר להחזיר התורה על ידם, כמ"ש ר' מאיר (כתובות קג ב) (אלמלא) [אלו]
(ד) אשתכח תורה מישראל הוה מהדרנא ליה מפלפולי, אבל עתה גלה הכבוד בהחלט באשר נלקח הארון
וגם מת חמיה ואישה:

2.5 The Ark and the Philistines

1. Rashi, 5:2

אצל דגון - דמות עשוי כדמות דג:

<http://theancientneareast.com/the-mysterious-god-dagan/>

As the god of the Philistines, Dagan (in this case often spelled Dagon) is, according to later Hebrew tradition, a fish-god. This association has been linked to Egyptian influence which saw fish as symbols of fertility.

2. Radak, I Shmuel 5:4

אל המפתן - כמו על המפתן וכן ויך את הפלשתי אל מצחו כמו על והמפתן היא האסקופא התחתונה רק דגון נשאר עליו אמרו כי דגון מטבורו ולמטה היה צורת דג לפיכך נקרא דגון ומטבורו ולמעלה צורת אדם כמו שאמר ושתי כפות ידיו כרותות אל המפתן וזהו פירושו רק דגון נשאר עליו צורת דג נשאר עלי

3. Malbim, I Shmuel 5:2

ויקחו. משם לקחוהו ויביאו אותו אל בית דגון, בחשבם כי דגון אלקיהם נצח לאלקי ישראל. ובמדרש (שוחר טוב שמואל יא) ר' יוחנן אמר כבדוהו, אמרי זה אלוה וזה אלוה יבוא אלוה וישרה אצל אלוה, רשב"ל אמר כך יהיה שכרו? (ר"ל ומדוע נענשו) אלא אמרו זה נוצח וזה נצוח יבא נצוח ויתעבד לנוצח:

4. Malbim, I Shmuel 5:4

והיה זה לבל יטעו שהיה מלחמה בינו ובין הארון וע"י שהארון נצח אותו כרת ראשו וידיו כדרך הנוצח, ולכן ראשו וידיו נכרתו אל המפתן לא אל צד הארון

5. Malbim, I Shmuel 5:5

(ה) על כן. חשבו שעל המפתן היה האלקים המנצח ושם כרע לפניו ונהגו כבוד במקום ההוא:

6. Rashi, I Shmuel 5:6

בטחורים - חלחולת כרכשא מכת הנקב עכברים נכנסין בנקביהם ושומטין בני מעיהם ויוצאין:

7. Malbim, I Shmuel 5:9

(ט) השאלות (ט - יב) למה הוסיף מכה אחרי הסבו אותו דוקא? ומדוע לא אמר בקוצר ויך את אנשי העיר בעפולים? ולמה שלחוהו הגתים בעצמם ולא אספו סרני פלשתים, והעקרונים חזרו ואספו סרני פלשתים? ולמה האריך בפסוק י"א י"ב במכת העקרונים? ויהי אחרי הסבו אותו. ר"ל יען שהסבו אותו בערה במ אש ה' יותר, והוסיף מכתו בג' דברים, א] שהיה מהומה גדולה מאד, שהיא הפחד והאימה שנפלה עליהם. ב] ויך את אנשי העיר מקטן ועד גדול, שזה לא היה תחלה. ג] וישתרו להם כו', שהיו העפולים סתורים תוך מעיהם, ובזה היתה מכתם פנימית ואנושה יותר:

(י) וישלחו. לכן לא אספו את הסרנים בזאת הפעם רק שלחוהו מעצמם, אחר שכבר יעצו הסרנים לשלחו ממקום המכה אל מקום אחר. אבל העקרונים שבא הארון לשם זעקו זעקה גדולה, כי עד עתה היה רק מכה וחולי ועתה היתה מהומת מות, ולכן זעקו הסבו וכו' להמיתני וכו':

8. Abarbanel 6:1

ואז זכר שהיה "ארון ה' בשדה פלשתים שבעה חדשים", רצה לומר שכל זה שזכר שעשה הארון באשדוד ובגת ובעקרון היה תוך שבעה חדשים, כי לא ישב הארון עוד⁵⁹ בכל ארץ פלשתים. ובמדורש שמואל (פרשה יב) אמרו חז"ל: "כי את שבע כבשות תקח מידיי (בראשית כא, ל) - אמר לו הקב"ה לאברהם אתה נחת לו שבע כבשות, חייך שהפלשתים הורגים שבע צדיקים מבניך, והם: שמשון, חפני ופינחס, שאול ושלושת בניו. דבר אחר חייך שבניו מחריבין שבע משכנות, ואלו הן: אהל מועד, גלגל, נוב, גבעון, שילה ובית עולמים. ד"א חייך שאני מחזיר ארוני בשדה פלשתים שבעה חדשים" ע"כ.

Why are these cows chosen?

9. Rashi, I Shmuel 6

אשר לא עלה עליהם עול - כל זה לנסיון שאין אלו ראויות למשוך ועוד שגועות אחר בניהם ואם יהא כח בארון שיוליכו אותו מאליהם נדע שהוא עש' לנו:

10. Radak, I Shmuel 6

אשר לא עלה עליהם עול - זה אמרו בעבור קדושת הארון שלא נעשה בהם מלאכה אחרת כמו שאמרו ג"כ עגלה חדשה:

11. Talmud Bavli, Avodah Zarah 24b

כדשנין מעיקרא: וישרנה הפרות בדרך על
דרך בית שמש וגו' מאי וישרנה א"ר
יוחנן משום ר"מ שאמרו שירה⁽⁶⁾ ורב זוטרא
בר טוביה אמר רב שישרו פניהם כנגד
ארון ואמרו שירה ומאי שירה אמרו א"ר
יוחנן משום ר"מ: אז ישיר משה ובני⁽⁷⁾ ישראל